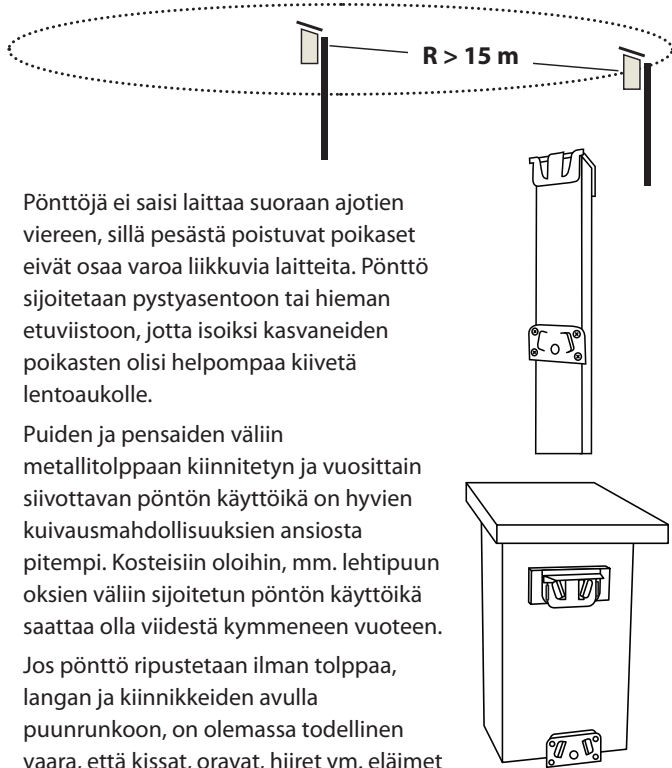

PÖNTÖN KIINNITTÄMINEN

Pönttö on parasta kiinnittää puutarhaan hedelmäpuiden tai marjapensaiden väliin toisistaan vähintään 15 m etäisyydelle. Se välimatka varmistaa jokaiselle lintupariskunnalle riittävän ravintoalueen. Jos puita ja pensaita on harvakseltaan, myös pönttö pitää ripustaa harvemmin.

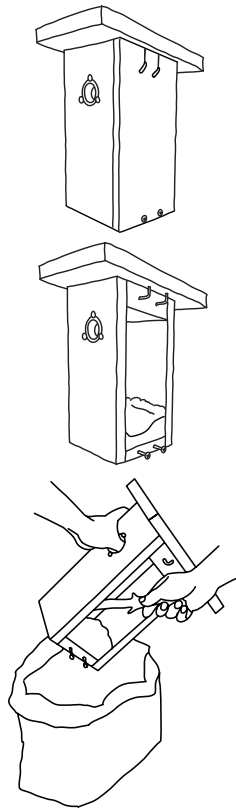
Pönttöjä ei saisi laittaa suoraan ajotien viereen, sillä pesästä poistuvat poikaset eivät osaa varoa liikkuvia laitteita. Pönttö sijoitetaan pystyasentoon tai hieman etuviistoon, jotta isoiksi kasvaneiden poikasten olisi helpompaa kiivetä lentoaukolle.

Puiden ja pensaiden väliin metallitolppaan kiinnitetyn ja vuosittain siivottavan pöntön käyttöikä on hyvien kuivausmahdollisuuksien ansiosta pitempi. Kosteisiin oloihin, mm. lehtipuun oksien väliin sijoitetun pöntön käyttöikä saattaa olla viidestä kymmeneen vuoteen.

Jos pönttö ripustetaan ilman tolppaa, langan ja kiinnikkeiden avulla puunrunkoon, on olemassa todellinen vaara, että kissat, oravat, hiiret ym. eläimet saattavat kiivetä pöntölle ja vahingoittaa lintuja. Metallitolppa estää petoeläinten kiipeämisen pesälle. Pönttöjä voidaan tilata 2 m tai 3 m metallitolpilla varustettuna, toimitukseen kuuluvat myös kiinnitykset. Pöntön sopivin korkeus maasta olisi 1,5–2 m. Jos tolpan korkeus ei riitä sen tukevasti maahan kiinnittämiseen, tulee lisäksi käyttää maahan kiinnitettävää tukialustaa.

Pönttöjä voidaan asentaa vuoden ympäri, mutta se on parasta tehdä jo syksyllä, sillä tiaiset käyttävät talvisin pönttöjä usein yöpymiseen sekä suojana petoja ja pakkasta vastaan.

PÖNTÖN SIIVOAMINEN ON HELPPOA

Linnut eivät valitettavasti pysty pönttöään vanhasta pesämateriaalista puhdistamaan. Jos pönttöä ei ole syksyllä puhdistettu, linnut hakevat keväällä uutta pesämateriaalia vanhan päälle. Useamman vuoden käytössä ollut pönttö täyttyy vanhasta materiaalista ja linnut eivät voi sitä enää käyttää. Pönttö pitää puhdistaa kerran vuodessa syksyn ja kevään välisenä aikana, jolloin linnut eivät käytä pönttöä.

Pöntön nopeaa ja helppoa siivoamista varten irrotetaan pönttö kiinnitystolpasta. Avattavan sivun yläreunassa olevat kaksi pientä linkkiä käännetään vastapäivää yläasentoon, avausrakojen kohdalle. Avattavan sivun yläosa vedetään pöntöstä hieman kauemmas, mutta vain sen verran, että se mahtuisi katon ohi. Sivuseinä vedetään sen jälkeen katon ohi ja ylöspäin nostaen pois. Vanha pesämateriaali poistetaan, se on pölyämisen estämiseen parasta tehdä maassa. Vanha materiaali olisi parasta loisten leviämisen estämiseen kerätä yhteen ja toimittaa kompostiin tai polttaa.

Tämän tekstin laatimisessa on käytetty seuraavilta sivustoilta saatua aineistoa:

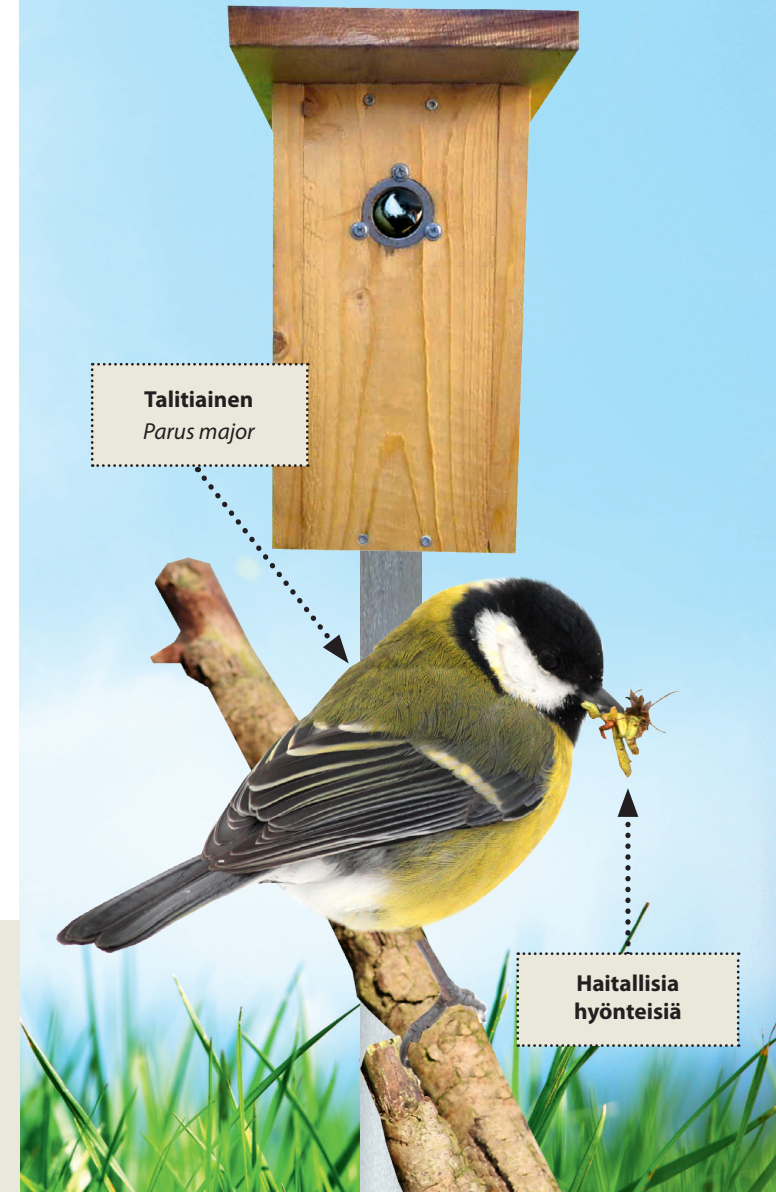
http://www.birdlife.fi/lintuharrastus/linnunpönttojen_rakennusohjeet.shtml
sekä http://www.eoy.ee/sites/default/files/Suvised_aialinnud_2011_www.pdf

Viitattu tutkimustyö:

Mols CMM, Visser ME (2007) Great Tits (*Parus major*) Reduce Caterpillar Damage in Commercial Apple Orchards. PLoS ONE 2(2): e202.doi:10.1371/journal.pone.0000202.

Pönttöjen valmistaja:

FastGrowth OÜ, Rõõmu tee 6-3, 51013 Tartto,
GSM: +372 511 9714, www.birdnestbox.eu,
sähköposti: jyri.jarvis@birdnestbox.eu
Pöntön design-ratkaisu ©Formaks OÜ

LINNUNPÖNTTÖ

hedelmätarhan haitallisten hyönteisten torjuntaan

Tämä pönttötyyppi sopii parhaiten talitaisen (*Parus major*) ja kirjosiepon (*Ficedula hypoleuca*) pesintään. Tiaisten ja sieppojen pesimäkausi ajoittuu aikaan, jolloin haitalliset hyönteiset vahingoittavat erityisesti puiden kukkasilmuja ja hedelmien alkioita. Pöntössä pesivät linnut pyydystävät hyönteisiä ravinnokseen lähinnä pönttönsä lähellä olevista puista ja pensaista.

Pikkulinnut käyttävät ravinnokseen useita hyönteislajeja, mm. haitallisia hyönteisiä, niiden munia ja toukkia.

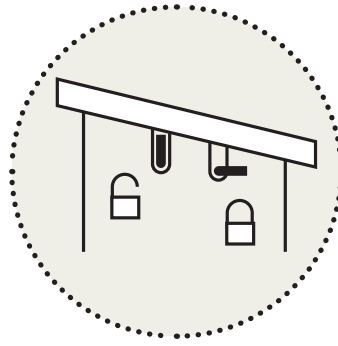
Hollannissa järjestetyn tieteellisen tutkimuksen (Mols ja Visser, 2007) tuloksista kävi ilmi, että omenatarhoihin sijoitettuihin pönttöihin pesimään tulleet talitaiset vähensivät omenasaaliin vaurioita peräti 50% verran. Sama tutkimus osoitti, että linnunpönttöjen sijoittaminen hedelmätarhoihin on edullisin tapa haitallisten hyönteisten torjuntaan.

Tiaiset ja siepot eivät vahingoita omena- ja marjasatoa. Syksyisin on sadon kannalta haittaa muista lajikkeista, mm. kottaraisista ja rastaista, jotka kuitenkin keväällä ja kesällä hankkivat ravinnokseen hyönteisiä ja niiden toukkia. Kottaraiset ovat tiaisia huomattavasti kookkaampia eivätkä mahdu tämän pöntön lentoaukosta sisälle.

TÄMÄ PÖNTTÖTYYPPI TÄYTTÄÄ KAIKKI LAAJASTI HYVÄKSYTYT JA LINTUJEN TURVALLISEN PESIMISEN ASETTAMAT VAATIMUKSET

- 1 Sivuseinä voidaan syksyllä pöntön siivoamisen yhteydessä helposti irrottaa ja sulkea taas lujasti ja tiiviisti. Pesinnän aikana ei saa pönttöä avata, se häiritsisi lintuja.

- 2 Pönttö on helppo irrottaa hakasista siivoamista varten. Siivoaminen sujuu parhaiten maassa, silloin on vanhasta pesämateriaalista lähtevän pölyn leviämistä helppo rajoittaa.

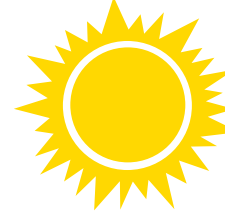

- 3 Lentoaukko on vuorattu metallirenkaalla, jotta tikat eivät voisi suurentaa sitä ja hyökätä poikasten kimppuun.

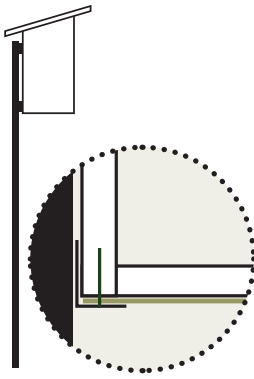
- 4 Lentoaukon läpimitta on **32 millimetriä**, sellainen koko sopii parhaiten tiaisille ja kirjosiepoille. Muut pienemmät tiaislajikkeet kuten sinitiainen (*Parus caeruleus*), kuusitiainen (*Parus ater*), töyhtötiainen (*Parus cristatus*), viitatiainen (*Parus palustris*) ja hömötiainen (*Parus montanus*) saattavat myöskin pesiä tällaisessa pöntössä.

Pienempiä tiaislajikkeita varten on kuitenkin parasta valita pönttö pienemmällä lentoaukolla (halkaisija **28 mm**), sillä isommat lajikkeet saattavat joskus hätistellä pikkulinnut pois pöntöstään. Kaikki mainitut lintulajikkeet ovat aktiivisia hyönteisten tuhoajia eivätkä vahingoita satoa.

- 5 Pöntön sisäosan katto on tehty 60 mm vahvuisesta lankusta. Se suojaa pönttöä kesällä keskipäivän auringon aiheuttamalta ylikuumentumiselta. Jos pönttö kuumenee liikaa, poikasilta kuluu liikaa energiaa itsensä jäähdyttämiseen.

- 6 Pöntön pohjalaudat on tuettu metallilevyllä, joka kiinnitetään pöntön kiinnitykseen. Tämä estää mahdollisesti vuosien käytön seurauksena lahonneen pohjan pois putoamisen. Pohjalaudat on tarvittaessa helppo vaihtaa, sillä se kiinnitetään sinkityillä ruuveilla.

- 7 Pohjalaudat kiinnitetään sivuseinien väliin, näin estetään sadeveden kerääntyminen pohjaan ja pesämateriaali pysyy kuivana.

- 8 Pohjalaudan kulmissa on 8 mm tuuletusaukot. Poikasista syntyy niiden kasvaessa paljon kosteutta. Tuuletusaukot pitävät pesämateriaalin kuivana ja lämpimänä.

- 9 Pönttöön on käytetty sisältä höyläämättömiä lautoja, sillä poikasten on helpompaa kiivetä lentoaukulle karkeaa lautta pitkin.

- 10 Pöntön osat kootaan naulojen sijasta puuruuveilla, niillä syntyy lujempi ja kestävämpi liitos pöntön osien väliin. Pöntön sivuseinien väliin ei jää silloin halkeamia, joihin lintujen jalat voisivat juuttua. Pesinnän aikana lautoihin syntyneet halkeamat tulee täyttää sopivalla täytemateriaalilla, mm. silikonitahnalla.

- 11 Petoeläimet eivät pysty kiipeämään metallista tukitolppaa pitkin pönttöön asti poikasiaan ruokkivia lintuja nappaamaan.

